

Elektrik ve makina mühendisleri odalarının İzmir şubelerince 25-27 Eylül 2014 tarihleri arasında gerçekleştirilen Asansör Sempozyumu'nun sonuç bildirgesi yayımlandı. Sempozyumda ülkemizdeki üretimden, kurulum ve işletimine varıncaya kadar asansör sektörünün her aşamadaki sorunları ele alındı. Aynı zamanda sempozyum, asansörlerin güvenli ve verimli kullanımı açısından yenilikçi yaklaşımların da değerlendirildiği bir etkinlik oldu.

ASANSÖR SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ AÇIKLANDI

Asansör Sempozyumu 25-27 Eylül 2014 tarihleri arasında Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde Elektrik Mühendisleri Odası ve Makina Mühendisleri Odası tarafından 428 kayıtlı delege olmak üzere yaklaşık 1400 kişinin katılımıyla İzmir'de gerçekleştirilmiştir.

Sempozyum 15 kurum ve kuruluş tarafından desteklenmiş olup, sempozyum boyunca 12 oturumda 36 bildiri, 1 açık oturum, 1 panel, 1 kurs gerçekleştirilmiştir. Sempozyum katılımcıları sempozyuma paralel olarak düzenlenen sergiyi de ziyaret ederek yeni ve ürün ve teknolojileri de görme olanağı bulmuşlardır.

Sempozyum kapsamında düzenlenen "Periyodik Kontrol Kriterlerine Farklı Yaklaşımlar" başlıklı açık oturumda; meslek odaları ve asansör sektörü temsilcileri katılımıyla farklı muayene kuruluşları tarafından gerçekleştirilen periyodik kontrol çalışmalarında kontrol kriterlerinin farklı yorumlanmasından dolayı ortaya çıkan durumlar ve sonuçlar, kriterler bazında ayrıntılı olarak masaya yatırılmış; farklı uygulamaları ortaklaştırabilmek konusunda görüş ve öneriler üretilmiş ve katılımcılar ile paylaşılmıştır.

Sempozyum kapsamında düzenlenen "Sektörel Uygulamalar ve Değerlendirmeler" başlıklı panelde; T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türk Standardları Enstitüsü, Ege Bölgesi Sanayi Odası, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, TMMOB Makina Mühendisleri Odası ve sektör dernekleri temsilcinin katılımı ile konu ayrıntılı olarak tartışılmış, görüş ve öneriler üretilmiş ve paylaşılmıştır.

Sempozyum sonucunda aşağıdaki konuların kamuoyuna sunulması karar altına alınmıştır.

- T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez Asansör Sempozyumu'nda açıklanan verilere göre ülkemizdeki asansör sayısının 431.184 olduğu bu asansörlerin 152.278 adedinin periyodik kontrolünün gerçekleştirildiği, periyodik kontrol gerçekleştirilen asansörlerin %65'inin kullanılmasının sakıncalı olduğu açıklanmıştır. Bu veriler ışığında ülkemizdeki asansörlerin ancak üçte birine periyodik kontrol uygulaması yapıldığı, yaklaşık 3 yıllık bir süreçte kontrol edilen asansör sayısının yetersiz olduğu, bu konuda öncelikli olarak T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ruhsat vermeye yetkili kuruluşları uyarması ve halkı bilinçlendirmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Kontrol edilen 3 asansörden 2'sinin kullanılmasının sakıncalı olduğu, bu oranın çok yüksek olduğu, bu konuda da Bakanlığın personel sayısını artırarak yetkili montaj ve bakım firmalara yönelik denetimleri genişleterek sürdürmesi ve merdiven altı olarak tabir edilen bakım firmalarını sektörde faaliyetlerini engellemesi, periyodik kontrol sonucu uygunsuz bulunan asansör ve bakımcı firmalara bakanlıkça da yaptırımında bulunulması gerektiği ve periyodik kontrollere ilişkin bakım firmalarının sorumluluklarının artırılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

- T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez Asansör Sempozyumu'nda açıklanan rakamlara göre piyasa gözetimi kapsamında 2013 yılında denetlenen 1063 asansörün 383'ü uygunsuz, 2014 yılının ilk 8 ayında denetlenen 994 yeni asansörün 419 adedi uygunsuz olarak tespit edilmiştir. Yine Bakanlık tarafından 2103 ve 2014 yıllarında sektörde faaliyet yürüten 1375 asansör montaj firmasının 423 tanesinin ürününü denetlenmiş,

3 asansör montaj firmasından birinin ürününün uygun olmadığı saptanmıştır. 95/16/AT Yönetmeliği kapsamında montajı yapılan yeni asansörlerin ve firmaların üçte biri ürününün uygunsuz olduğu gerçeğinden hareketle sektörün disipline edilebilmesi için Bakanlığın PGD kapsamında asansör ve montaj firması denetimleri yanı sıra onaylanmış kuruluşları da denetlemesi ve bu konuda hazırlıklarını sürdürdüğü mevzuat çalışmalarını ivedi olarak yayınlaması gerektiği belirtilmiştir.

- T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez Asansör Sempozyumu'nda piyasa gözetim ve denetim faaliyeti sonuçlarına ilişkin uygunsuzlar ve uygunsuzluk kaynakları açıklanmıştır. Buna göre; asansörlere yönelik gerçekleştirilen denetimlerde yapıdan kaynaklanan uygunsuzlukların yapı denetim kuruluşlarından; asansör bakım faaliyeti yapan firmalara yönelik tespit edilen uygunsuzlukların asansör bakım firmalarından; yıllık kontrol sonuçlarının değerlendirilmesi aşamasındaki uyumsuzluklardan A tipi muayene kuruluşları; kırmızı etiket alan asansörlere yönelik uygulama boşluğundan ruhsat veren kuruluşlar; nitelikli personel istihdam edilememesi ve markalaşma problemi sektörden; ürünle ilgili ise kamusal yapımız içindeki çok sayıda bakanlık, kurum ve kuruluşlardan kaynaklandığı belirtilmiştir. Bu saptamalara bakanlığın yeterli sayıda personelinin olmaması, ürüne ilişkin mevzuat düzenlemelerinde gecikmeler, hem PGD kapsamındaki denetimlerin hem de periyodik kontrol çalışmalarının yaygınlaştırılmaması ve yaptırımların yetersizliği de ilave edilerek, bakanlığın öncülüğünde bu sorunların çözümünde ilgili kesimlerin elini taşın altına koyması gerektiği vurgulanmıştır.

- Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği kapsamında A Tipi Muayene Kuruluşlarınca yürütülen periyodik kontrol çalışmasının sağlıklı ve verimli bir şekilde yürütülmesi için halkın konu hakkında bilinçlendirilmesine gereksinim olduğu, bu konuda T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının da konuyla ilgili muayene kuruluşları, meslek odaları ve sektör derneklerinin desteğiyle kamu spotları hazırlayarak kamuoyunu bilgilendirmesi gerekliliği önemle vurgulanmıştır.

- T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan Mevcut Asansörlerin İyileştirilmesi ve Güvenliğin Arttırılmasına ilişkin yönetmeliğin yayınlaması ve uygulanması konusunda gecikme yaşandığı, bakanlığın periyodik kontrol çalışmalarını yakından takip ederek anılan yönetmeliği bir an önce yayınlaması, periyodik kontrol ile mevcut asansörlerin iyileştirilmesi ve güvenliğinin arttırılması çalışmalarının periyodik kontrol ile paralel olarak yürütülmesi gerektiği vurgulanmıştır.

- Asansör tasarımı, projelendirilmesi, malzemesi, montajı risk değerlendirmesi, bakımı, revizyonu, periyodik kontrolü, iş güvenliği, enerji verimliliği, mevzuat ve ilgili standartlar konusunda teorik ve uygulamalı bilgiye sahip uzmanlaşmış mühendislere sektörün gereksinim duyduğu, asansörlerin sadece elektrik ve makine mühendisliği disiplinlerinin meslek alanına girdiği, asansörlerin tasarımından, projelendirilmesine, montajından, işletilmesine, bakımından, periyodik kontrolüne kadar mühendislik hizmeti olduğu vurgulanarak, Odalarımızın da bu konuda meslektaşlarına yönelik eğitim ve belgelendirme faaliyetlerini geliştirmesi gerekliliği belirtilmiştir.

- Sektörün nitelikli ara elemana gereksinim duyduğu, ülkemizin teknik eleman yetiştirme konusunda eğitim politikasının olmaması nedeniyle meslek yüksek okullarının ve meslek liselerinin sanayinin gereksinimi olan nitelikli ara elemanı yetiştiremediği, bu konudaki en önemli görevin Milli Eğitim Bakanlığı'na düştüğü belirtilerek, sektörün gereksinim duyduğu nitelikli ara eleman yetiştirme konusunda üniversitelere, ara teknik eleman yetiştiren okullara ve meslek odalarına önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır.

- Türkiye'nin iş kazası sayısı bakımından Avrupa'da birinci, dünyada ise üçüncü sırada olduğu, 2014 yılında Soma'da ve İstanbul'da katliam denebilecek iş kazaları meydana geldiği, sektörde ise ELA rakamlarına göre 25 AB ülkesi ve Türkiye olmak üzere 26 ülkede 2013 yılında asansörlerde yaşanan 17 ölümlü kazanın 12'sinin ülkemizde meydana geldiği belirtilerek, tüm çalışanlar, hatta halkımızda işçi sağlığı ve iş güvenliği kültürünü yerleşmesi için başta T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm bakanlıklara, işverenlere, işveren örgütlerine, sendikalara, yazılı ve görsel basına, meslek odalarına ve sektörel derneklere önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır.

- Gelişmiş ülkeler ile karşılaştırıldığında ülkemizdeki şantiyelerin güvenlik kültürü açısından son derece kötü olduğu, İstanbul'da yüksek katlı bir bina inşaat şantiyesinde meydana gelen iş kazasıyla bu durumun bir kez daha tescillendiği vurgulanarak, asansörlerde dahil olmak üzere tüm firmaların çevre, sağlık ve emniyet yönetim sistemlerinin kurulması, asansör firmalarının şantiyeleri için iş emniyeti konusunda kurallarını belirlemesi, çalışanları ile sürekli iletişim halinde bulunarak onları eğitmesi, kuralların uygulanmasını sürekli olarak denetlenmesi gerekliliği belirtilmiştir.

- Sektörde finansman, sermaye yetersizliği, düşük verimlilik, kalifiye iş gücü, teknolojik ve endüstriyel birikim ve paylaşım sorunlarının olduğu, sektörde sahip olunan bilgi ve deney birikiminin uygulamaya ve katma değere dönüştürülmesi için sistem tasarımında ulaşılan seviyenin geliştirilerek yaygın kullanımının sağlanması, yerli malzeme üretim ve kullanımının teşvik edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

- Meslek odalarının kuruluş yasalarının verdiği görev çerçevesinde, kamu yararına ve kamu adına sürdürdüğü üretim ve hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, mesleki denetim hizmetlerinin önündeki yerel ve merkezi siyasi iktidarlarca konulan tüm engeller ve sınırlamalar kaldırılması gerektiği ve mesleki denetimin olmazsa olmaz koşulunun “uzmanlık ve belgelendirme” olduğu belirtilmiştir.
- Asansör yönetmeliklerine ve standartlara uygun üretim ve bakım, piyasa gözetim ve denetimi ile periyodik kontrol uygulamalarında yaşanan sorunların çözümüne ilişkin etkin koordinasyon zeminlerinin yaratılmasının gerekliliği vurgulanarak, asansör alanındaki paydaşların (T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, yapı ruhsatı vermekle yetkilendirilen kuruluşlar, onaylanmış kuruluşlar, A tipi muayene kuruluşları, asansör montaj ve bakım firmaları, bina yöneticileri, sektör dernekleri ve meslek odaları) bu sorunların çözümünde bilginin paylaşılmasına önem vermeleri, ortak çalışmalar gerçekleştirmeleri ve işbirliği içinde çalışmalarının gerekliliği vurgulanmıştır.
- Erişilebilirliğin sağlanmasında asansörlerin engellilerin ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için öncelikli gerekliliklerden olduğu, hem asansöre erişim hem de asansörlerin farklı engel gruplarından kullanıcılar için gerekli donanımlarla monte edilmesi ve işletilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.
- Ülkemiz topraklarının %66’sının birinci ve ikinci derece deprem riski altında olduğu ve bu kesimlerde nüfusun %70’inin ikamet ettiği, sanayi tesislerinin %50’sinin birinci derece risk bölgelerinde, %25’inin ikinci derece risk bölgelerinde olduğu, Türkiye’nin 70 metreden yüksek 417 binayla Avrupa’da zirvede (Almanya’da 281, İngiltere’de 261 ve Fransa’da 201 adet) olduğu gerçeğinden hareketle sismik olaylara karşı koruyucu ve önleyici tedbirler alınırken binalarda kullanılan imalat teknolojileri kadar asansör ve yürüyen merdiven sistemlerinin seçimi ve kurulum şartlarının da çok önemli hale geldiği, asansörlerin binaların en pahalı ekipmanlarından biri ve çok önemli işlevi olduğu, deprem sırasında tahribata karşı hassas mekanik ve elektrik/elektronik bileşenlere sahip olduğu anımsatılarak, asansörlerin deprem sırasında sismik kuvvetlere karşı dayanıklı ve en azından kabinde kalan yolcuları kurtarılınca kadar aktif kalmalarını sağlayacak şekilde seçiminin ve kurulumun yapılması gerekliliği vurgulanmıştır.
- Deprem riski yüksek bir ülkede yaşamamız ve son 15 yılda iki büyük deprem yaşamış bir ülke olmamıza rağmen deprem sonrası asansörlerin durumları ve hasarlarına ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadığımızı vurgulanmış, afetler sonrası asansörlerin hasarlarına ilişkin veri toplama konusunda öncelikle ilgili bakan-

Sempozyumda ilk kez ülkemizdeki asansör sayısı resmi olarak açıklandı. Buna göre 431 bin 184 asansör bulunuyor ve bu asansörlerin 152 bin 278’inin periyodik kontrolü sonucunda yüzde 65’inin kullanılması sakıncalı.

lıkların, üniversitelerin, meslek odalarının, sektörel derneklerin ve sektör firmaların işbirliği içinde olması gerekliliği vurgulanmıştır.

- Türk Standardları Enstitüsü’nün asansör ve yürüyen merdiven sektörünün ihtiyacına yönelik Avrupa’da yayınlanan yeni standartları en kısa süre içerisinde Türkçe tercümesi ile birlikte ülkemizde de yayınlaması gerekliliği vurgulanmıştır.
- Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği gereği 2012 yılından beri ülke genelinde A tipi muayene kuruluşlarınca gerçekleştirilen periyodik kontrol çalışmalarındaki kontrol kriterleri bazındaki farklı uygulamalar ilk kez Asansör Sempozyumu’nda masaya yatırılmış, farklı yaklaşımlar ilgili standartlar bazında irdelenerek kontrol uygulamaların aydınlaştırılması için bir konu dışında görüş birliğine varılarak kamuoyu ile paylaşılmıştır. Hem kriterler bazındaki farklı uygulamaları aydınlatmak hem de kontrol kriterlerin tamamının gözden geçirilerek yeniden düzenleyerek T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ivedi olarak yayınlaması gerekliliği vurgulanmıştır.

- Ülkemizde firmaların yeterli sermaye ile kurulamaması, ortaklı yapıların yönetilememesi, firmaların finans yönetimlerinin olmaması, periyodik krizler ve bu krizlerden etkilenen firmaların küçülmesi veya yok olması, hızlı gelişen teknolojilere ayak uyduramama, kurumsallaşmanın sağlanamaması, firmaların bölünerek sektörde çok sayıda firma oluşması ve bunun sonucu ortaya çıkan aksak rekabet nedeniyle firmaların markalaşmadığı, bu nedenlerle de ülkemizde asansör sektöründe de yerel düzeyde bile markalaşmanın sağlanmadığı belirtilerek, bir tür kümelenme modeli ile markalaşmanın mümkün olabileceği, orta ölçekli 5 ve üzeri firmanın bir araya gelerek ortak bir marka yaratmaları, depolama, sevkiyat, imalat, satın alma gibi fonksiyonlarını ortaklaştırarak maliyetlerini azaltmaları ve rekabet edebilirliği artırarak önce yerelde sonrada dünyada bir marka olabileceği yönünde görüşler dile getirilmiştir.

- Güvenli ürün ve güvenli olmayan ürüne ilişkin hukuki sonuçları önümüzdeki günlerde hem ilgili sektörlerin hem de tüketicilerin daha fazla gündeminde olacağı, gelişen teknolojilerin beraberinde yeni sorunlar getirdiği, mevcut hukuk kurallarının bu sorunlara çözüm bulmasının olanaksız hale getireceği vurgulanarak bu soruna çözüm getirmek için siyasi iktidarın “Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Tasarı” hazırlıkları içinde olduğu, bu kanunla birlikte güvenli ürüne ilişkin davaların artış göstereceği, asansör montaj ve bakım firmalarının hem yenilenen mevzuat hem de açılacak davalar ile çok saha sıkı bir denetime maruz kalacakları hatırlatılarak sektörün bu sürece hazırlıklı olması gerekliliği vurgulanmıştır.

**TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI**